

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDEVARVET

N:r 34. 22 aug.

N:r 34. 3 årg. 1925.

Tidevarvet N:r 34

Doktor Emy Ek har i detta nummer givit en målande och intresseväckande bild av en i Sverige så gott som okänd norsk författarinna, Ragnhild Jölsen. Den som läser artikeln blir slagen av likheten mellan denna norska konstnär, som dog, innan hon hunnit få säga ut vad hon hade på hjärtat och den finska lyrikeren Edith Södergren, som nyligen biografades i Tidevarvet av Märta Schulz-Cajander.

*

Dagens ledande artikel Krigslekar hänför sig till flottans nu avslutade skärgårdsmanöver.

*

Medborgarskolan vid Fogelstad har avslutat sin andra kurs. Fogelstadsförbundet är bildat. Tidevarvet är förbundets organ.

*

X-Ray ger i artikeln Homöopatiens upprättelse efter tyska källor en redogörelse för dess grundsats och visar, att det finns mycket sunt förnuft i dem. Homöopatiens värsta fiender äro dess anhängare bland kvacksalvarna.

*

Svart på vitt sysslar bl. a. med de fransk-tysk-engelska underhandlingarna om en säkerhetspakt, med den franska inre politiken, Ekumeniska mötet och cyanväteförgiftningarna.

*

Fallet vid Gävle dövtumskola upphör icke att oro vår läsekrets. Artikeln *Barnen* är ett av bevisen därför.

*

Devinez har skrivit om sina tankar från en ensam stund på internationella klubben.

Ett konstnårsöde

Av EMY EK

"Den röde höst" är i Norge en känd bok, trots att den aldrig blev skriven och ännu mindre utgiven. Dess namn, som flammar av höstens brinnande och blödande färger, står som en symbol av det feberblossande, livshungliga och dödsmärkta, som kännetecknar Ragnhild Jölsens diktning. Sedan hon år 1908 knappt mer än trettioårig borttrycktes av döden, har man med allt större bestämdhet karakteriserat henne som en av de största och rikaste konstnårsbegåvningar, Norge ägt, och helt nyligen har en dansk kritiker, Jörgen Bukdahl, i sitt mycket uppmärksammade arbete "Norsk nationalkonst" betecknat henne som den främsta av Norges författarinnor, ja, av Nordens. "Hon är ännu oöverträffad i norsk kvinnlig konst. Och jag känner ingen i Norden, med vilken hon kunde jämföras, i fantasi, i psykologisk insikt, i själva formatets storskurenhet." Han tillägger: "Ja det är allvar, när jag säger, att man måste söka till Shakespeare för att finna en motsvarighet till en sådan halft omedveten, intuitiv skarpsinnighet i människosjälens skrymslen." Dylka omdömen innehålla utan tvivel en stark överdrift, men att hennes konstnårsbegåvning var av en sällsynt ursprunglig kraft, är oförnekligt. Hade hon fått leva och nått den formens och stilens skulpturala skönhet, som hon drömde om, skulle hon nämnts bland de stora.

Ragnhild Jölsen tillhörde en gammal bondesläkt, som ända sedan början av 1600-talet bott på gården Eikeberg, 4 mil öster om Oslo. Gården och dess närmaste bygd ligger vid sidan av de stora stråkvägarerna, och befolkningen där är känd för att ha bevarat, vad Kinck kallar för "det midelaldrige gemyt": inåtvänd självfullhet och böjelse för handlingsskyggt stämmningsrus, som då och då avlöses av utbrott, påminnande om bärsärkagångens självförtärande kraftförödelse. Detta folk hänger med all makt kvar vid fädernas sägner och urgamlas föreställningar.

I särskild grad gällde detta Ragnhild Jölsens släkt, som genom ständiga ingiften slutit sig fast om en skatt av släkttraditioner och sägner, som överlämnades från generation till generation. Ragnhild Jölsen föddes 1875 och växte upp i en luft, där som hon säger, "sägnerna gnistrade i mörkret." Hennes far och farmor voro utmärkta berättare, och Ragnhild Jölsen diktade själv vidare och levde hela sitt barnomsliv i ett blossande fantasirum. När hon hösten 1889 kom till en flickskola i Oslo, berättade hon för kamraterna med Peer Gyntsk överdådighet de vildaste äventyr, i vilka hon na-

RAGNHILD JÖLSEN.

turligtvis själv spelade med. När kamraterna hänade henne, sprang hon gråtande sin väg och återvände ej till skolan på ett par dagar. I sjutton-årdertonårsåldern framträdde hon som en av Norges största författarinnor och en hänsynslös vetgirighet. Icke så att hon läste. Under hela sitt liv, hade hon mycket svårt att orka sitta om en bok. Hon var för fylld av sitt eget, sin färgskimrande fantasivärld och sin otålighet att konfrontera sina drömmar med livet, för att ha något till övers för böcker. Så kom den första kärleksupplevelsen. Den kom, säger hon, en vårdag, "liksom fåglarnas sång och djurens lockrop, liksom lungsoten och de flesta sjukdomar till döds." Den blev en besvikelse som så många senare. Hon jagade vidare efter sina drömmars uppfyllelse. "Kärleken är ett flammande svärd och ett flammande kors. Kärleken är ett flammande hav och en flammande jord. En flammande sol och ett eldregn av stjärnor. En flammande domedag över människosinnet." Så var för henne kärleken, uttryckt i hennes lyriskt-patetiska språk. En gång greps hon av denna stora kärlek, men just den man, som hon älskade, behandlade henne med kynisk hårdhet. Efter den historien ville hon ta sitt liv men reste sig åter i trots. Man kan spåra återskenet av denna upplevelse i större delen av hennes produktion, och den skulle också ha varit ett huvudmotiv i Den röde höst, boken, som aldrig fick födas.

Sedan Ragnhild Jölsen tillbragt några oroliga ungdomsår i Oslo och kortare tid haft anställning som telefonist — säkerligen en mycket fantastisk telefonist — återvände hon 1896 till släktgården och gav sig åter dess

sägner i våld. Under några år ägnade hon sig åt upptecknande och omdiktning av bygdesägner och medeltidshistorier. Ur denna snärvande vildskog arbetade hon sig så småningom fram till sin första större nutidsskildring, en egendomlig liten roman, kallad *Ves mor*. Det är en underlig historia om en ung kvinna, Paula Heiss, av god familj men oförsiktig och livshungrig. Hon älskar Ove Munk och hatar honom för hans trolöshets skull. När han lämnar henne, är det, som om blodet bleve tungt och dött i hennes ådror och livet gled från henne i dimma och mörker. Hon gifte sig med en äldre man, Gerhard Winkel, ägare av en gammal förfallen gård, och lever ett liv i död likgiltighet, till dess hon får ett barn, sonen Dag. Då vaknar hon och går med hela sin själ upp i barnet. Den lille dödas genom en olyckshändelse. Man hindrar modern från att taga sitt liv, och hon söker glömska i ett sinnesberusande liv tillsammans med Ove Munk, som återvänt för att jaga förbjudet villebråd. Mannen stänger henne slutligen inne. Efter en tid föder hon en son, som är vanskapt och som hon kallar Ve. Från sorgen och de outhärliga kvalen söker hon befrielse i morfinuset — en utväg, som Ragnhild Jölsen själv vid denna tid redan hade börjat prova.

Oviss om sin första nutidsskildrings värde, sände Ragnhild Jölsen manuskriptet till Kinck. Han läste det tålmodigt och skrev till Ragnhild Jölsen, som han icke alls kände, ett brev, som är ett under av nobless och förståelse och en kritik, som icke slår ned utan uppmuntrar och sporrar. Hon var honom också oändligt tacksam och försökte, så gott hon kunde, tillgodogöra sig kritiken. För övrigt visar boken icke den ringaste påverkan av Kincks författarskap, som hon föga kände. Det hindrade icke, att man i tidningskritiken betecknade den som Kinckimitation, ja, t. o. m. insinuerade, att Kinck vore den verkliga författaren. När Ragnhild Jölsen skrev till den norske författarforeningens sekreterare för att få upplysningar om ett stipendium som hon tänkte söka, fick hon till svar: "Jag har icke läst något av Er, men jag har hört, att Ni i fjor utgav en god bok, som Kinck hade skrivit." Det som låg bakom dessa insinuationer var enligt tidningsrecensionerna, att man ansåg boken för stark, för egenartad för att kunna vara skriven av en kvinna. Ingen-ting kunde kännbarare sära Ragnhild Jölsens stolta konstnärssjäl än detta, att man endast väntade sig sekunda vara av henne, därför att hon var

Fort. å sid. 4

Husmoderns arbete

består till icke ringa del i utväljandet av de bästa inköpskällorna. För livsmedel är valet lätt. I våra 117 butiker gäller principen: högsta kvalitet till lägsta pris.

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

På
**RESTAURANT
RUNAN**
hörnet av Sjö- och Thulegatorna
Sundsvall
äter man bäst i hela staden
Ljusa, hemtrevliga och moderna lokaler.
Enskilda rum för samkväm. Piano till
gästernas förfogande vid enskilda samkväm

AUTOMOBILER

nya och begagnade i olika prislägen för alla ändamål. Goda betalningsvillkor.

AUTO-CENTRALEN

Telefon 265

SÖDERTÄLJE

Telefon 265

Sammalunda de utländska telegrambyråerna. De äro samhällsbevarande, nationalistiska företag. De fullfölja vissa avsikter. Indiska nyheter över England, sovjethistorier över Hälsingfors eller Reval, marockonyheter över Frankrike, polska nyheter från Tyskland, måste läsas framför allt såsom bevis på, hur respektive härskande grupper vilja att världen skall se situationen. Majoriteternas framställningar skola tas med försiktighet, men även minoriteternas.

Men naturligtvis skall jag inte bara rycka på axlarna åt allt jag läser. Tidningarna äro ett väldigt äventyr för varje dag. Jag skall varken vara bokstavstrogen eller vantrogen skeptiker. Men jag kan öva mig i konsten att lära mig läsa dem, även om jag hör till de utanförstående, de enkla, vanliga figurer, som kallas allmänhet.

Devinez

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 9, 3 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:

Elin Wägner.
Mottagningstid kl. 11—12.
Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION.

Telefon Norr 282 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 5:50, halvår kr. 3:—,
kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

per millimeter
Textsida eller särskilt be-
gård plats 22 öre
Efter text 20 „

Rylander & Olssons Boktryckeri
STOCKHOLM 1925.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmstorgsgatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.
Familjerätt. Hyresärenden. Testamenten.
Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattug. 14. Tel. 75 76, Norr 183 36.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvsaker, Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Infört genom
Stockholms Läkarförening

Doktor
Maria Folkesson
hemkommen.

Dr Med. W. Michael

Tysk leg. läkare.
Kaptensgatan 13, I, Stockholm. Telefon 710 53. ALLMÄN PRAKTIK.
Spec. Fysikalisk behandling (Högsol, diatermi, fyrcellbad m. m.), av blodbrist, äderförkalkning, gikt, reumatiska- och hjärtåkomor, nervsjukdomar. — Struma, ischias, astma etc. Mott. Månd. till Fredag 9—11 f. m. Annan tid efter telefonöverenskommelse.

Josef N oréus

löstandsklinik, 4 Urvädersgränd 4, Stockholm.
OBS! Andra huset från Götgatan, 1 tr. Insättning av välgjorda löständer. Specialitet: Hela tandräder. Absolut billigaste priser. Mottagning 10—3, 5—1/2 8, lördagar 10—3, söndagar 10—12. Telefon Sö. 345 91. Etablerad 1807.

Alma Axelssons

Förlossningshem,
Linnég. 19, Tel. 778 24, mottager inack., äv. för längre tid. Tryggt och ogen. Välräk.

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå

rekom. Valhallav. 18, II. Stockholm 171 81, Tel. N. 241 13.

Stockholms Fysikaliska Kuranstalt

Tel. 754 44. Humlegårdsg. 18. Norr 678.
Öppet hela året.
Behandling efter Skodsborgs metoder
Alla moderna vattenkurer och medicinska bad, kolsyrebad, elektriska- och fyrcellbad, ljusbad, kvartslampa, diatermi, elektricitetsbehandlingar, inpackningar massage m. m.
Friska såväl som sjuka behandlas, de senare efter läkares ordination.
Prislista och önskade uplysningar erhålles på begäran.

Olga Elmdahl

Modemagasin
Kungsgatan 53, Tel. 108 51
STOCKHOLM

Alla Edra försäkringar

erhåller Ni förmånligast genom
Svenska Försäkringsbyrå
— generalagent för Fylgia och Svenska Liv —
Wasagatan 6. Tel. 62, 6262, 6267, N. 6222
Ombud antagas.

Krigslekar

Man leker krig! Denna gång till sjös! De röda och de blå styrkorna — ty så kallas de — utkämpa en nattlig strid med varandra. Man har påbjudit, att fartygen från övre håll för att inbespara kol, skola gå med minskad hastighet. En välbetänkt ekonomisk åtgärd. Alldeles likartad med den, som Nationernas förbund påyrkar i avseende på de olika ländernas proportionella nedrustning. Men detta kallas för fredssträvande, ehuru samma krigstanke ligger bakom, endast att det hela skall tillgå i mindre skala och större möjligheter finnas till reserver att inrycka och därigenom till tidsutdräkt. Under en eventuell fredstid gör man likväl besparingar. Alltså en ekonomisk fråga, och sådana äro av största vikt.

Men låtom oss återvända till sjökriget. Hur blev utgången av den första stora drabbningen. "Kl. 9,40 signalerades att krigstillståndet avbröts", heter det. Och alla fartyg, som under slaget gått med släckta lanternor, tände dem vid anropet från ledarefartyget och i ett slag låg hela kustflottan badande i sina många färgers ljus. Striden var slut för tillfället.

Det är en lycklig tillfällighet, när det i ett krig finns ett ledarefartyg, som avbläser striden, och som kan göra det på ett sätt, att det vinner gehör. Denna gång var det lek. Men en annan gång är det blodigt allvar. Var finns då ledarefartyget, som hejdar striden? Det vore önskvärdt, att de beslutande församlingarna i alla länder ville ge anslag till ett sådant skeppsbyggeri. Det blir ett fartyg av något annan beskaffenhet än de hitillsvarande, icke heller skall signalen utgå från en enda amiral. Nej, den skall komma från folken, den skall utgöras av folkens gemensamma röst.

Man läste i dagarna ett uttalande från militärt håll: "Sanningen om nedrustningens betydelse måste slutligen genom sin inneboende kraft göra försvarsbeslutet omöjligt. Allt arbete måste därför koncentreras på att göra denna sanning känd och erkänd." Med "försvarsbeslutet" menas således den nedskrivning av försvarsbördorna, som företogs vid årets riksdag. Dessa måste återigen komma att ökas. Man skulle också kunna utläsa en annan sanning, att ett av partikompromisser hopplappat försvar i längden blir ohållbart. Detta är varken försvarsvilja eller fredsvilja, det är politik. Men här gäller att istället få fram ett samstämmigt arbete för freden.

Damer! välj det bästa

Ingenjör C. Johanssons
Chaufför- & Motorskola
Lilla Vattug. 30, Stockholm — Tel. Norr 34
Rekommenderas.

Thufvesson's Blomsterhandel

GÖTGATAN 16
Förstklassiga blomsterarbeten
Telefoner: Söder 336 69, 3489.

Rylander & Olsson

Bok-, Tidnings- & Accidenstryckeri

Levererar
förstklassiga arbeten såsom
BÖCKER, TIDNINGAR
och AFFÄRSTRYCK
till billigaste priser och på
kortaste tid.

STOCKHOLM
Lilla Vattugatan 25 - Norr 7606

Medborgarskolan

Sommarkursen

Medborgarskolans andra kurs, sommarkursen på tre veckor, avslutades söndagen den 16. Kursen har haft ett par och tjugo deltagare eller jämnt så mycket som medborgarskolan kunnat rymma och litet till.

Kurs är ett tråkigt ord för denna form av samlevnad, samstudier, sam sökande, samfinnande. Det gäller ju inte bara att konstatera en rad fakta. Detta är ett första stadium. Under det nästa belyser man ett område av samhällslivet, går tillbaka till dess uppkomst, och letar sig fram till en glimt av vad som måste bli fortsättningen, utvecklingen. Ur livets erfarenheter i olika områdes tvingar sig den syntetiska resultatet fram. Det är livets dyra droppar rosenolja. Det kan den våga säga, som själv har den första sommarkursen 1922, ursprunget till medborgarskolan, att tacka för mycken överblick, många nya möjligheter att se det, som förut var fördolt eller likgiltigt, därför att det icke förr öppnats eller gjorts synligt.

Skolans fasta lärarkrafter ha varit tre. Rektor Honorine Hermelin, som föreläst i historisk statskunskap från de äldsta statsformerna till nyare tiders. Fröken Ebba Holgersson har givit en sammanfattning av de lagar och författningar som medborgaren bör känna. Praktiska övningar i motesteknik o. d. ha tagits i samband därmed. Det har hållits kommunalsammanträden, landsting och så vidare i det extra fantasilän som blivit till på Fogelstad. Fröken Elisabeth Tamm har tillsammans med fröken Holgersson lett dessa övningar, som samtidigt givit anledning till diskussioner i aktuella ämnen. Fru Manda Björling har under hela kursen givit lektioner i talteknik och väl-läsning.

Doktor Ada Nilsson har hållit föreläsningar i födoämneslära, vari ingått bekämpandet av matlustan, samt i befolkningspolitik. Under sin vistelse på kursen har hon dessutom deltagit i och stimulerat diskussionerna i olika ämnen.

Advokaten Eva Andén har hållit föreläsning och inlett diskussion i ämnet: den verklighetsfrämmande sedligheten. Sedlighet då med citationstrecken. Doktor Andrea Svedberg har föreläst om ärtförelärläran, påverkan av anlag och miljö.

Fru Anna Wicksell har såsom expert på Nationernas förbund givit en uppläggning av dess struktur och arbete. Hon har även givit en återblick över gestalter och händelser i kvinnörelsens tidigare historia.

Fabrikskonsulenten Hertha Svenson och herr Eliasson ha inlett diskussion om fabrikslivet, sett från den mänskligt-psykologiska sidan. Den gav inblickar i fabrikslivets inverkan på den mänskliga psyken och påvisades hur mycket av svårigheterna mellan arbetare och arbetsgivare, som kommer av ren okunnighet och mänsklig valhänthet.

Undertecknad har föreläst om skriftlig och muntlig framställningskonst, om den indiska vapenlösa frihetskampen och om fredsaktivism. Kursdeltagarna ha själva inlett diskus-

Fogelstadförbundet

Den naturliga önskan om fortsättning och sammanhållning, som uppstår under en samvaro, sådan som vid medborgarskolan på Fogelstad, ledde under den första värkursen till bildandet av Fogelstadsförbundet.

Det stiftades högtidligen den 29 juni vid kursens avslutning, och alla kursdeltagarna gingo genast in.

Ordförande i styrelsen är rektor Honorine Hermelin, sekreterare fröken Ebba Holgersson och den tredje medlemmen fröken Göta Rosén, Kartrineholm.

Pingst är utsedd till den tid, då förbundets medlemmar ha sin årliga sammankomst på medborgarskolan. De, som vilja föreslå ämnen för diskussion, ha att inlämna dem före påsk, varefter programmet göres upp.

Nästa år dagen före pingstafton börjar alltså Förbundets första möte. Medlemmarna i Förbundet hoppas, att också deltagarna i den första kursen, sommaren 1922, skola anmäla sig som deltagare och om möjligt också komma till mötet.

Årsavgiften är minst 2 kr. pr. år. Eftersom medborgarskolan inte upprätthåller någon högtidlig skillnad mellan lärare och elever utan håller på att vägförändras andå är gemensam, så äro föreläsare och åhörare medlemmar på samma sätt och med samma rättigheter.

Fröken Elisabeth Tamm är dess hittills enda hedersledamot.

Förbundet har det väl ställt icke endast därigenom, att det har en given samlingsplats, utan även därigenom, att det har två pressorgan till sitt förfogande. Tidevarvet och Morgonbris. Båda dessa tidningar öppna gärna sina spalter för meddelanden från förbundet och för meningsutbytet medlemmarna emellan.

Förbundet har än så länge få men dess mer entusiastiska medlemmar, bundna tillsammans av gemensamma minnen och intressen.

sioner i olika ämnen som legat dem på hjärtat.

En av de yngre eleverna förklarade på avslutningsdagen, att hon kommit till kursen som en stor pessimist. Den ungdom som tänker, förnimmer att alla broar bakom den är rivna, och skönjer inte någon utvecklingslinje, sade hon. På Fogelstad hade hon lärt sig att det fanns nya sätt att angripa problemen på, och därmed var hon räddad ur pessimismen.

Kursdeltagarna ha bland sig räknat två unga norskor, en konsthistoriker och en journalist, som med stor intensitet, deltagit i arbetet och förströelserna, lika roade av föreläsningar och diskussioner som av kroppsövningar och utflykter.

De problem vi brottas med äro universella, och den tillfälliga politiska gränsen spela ingen roll.

Medborgarskolan öppnar den 24 sina portar som värd för en av Arbetspartiets bildningsförbunds kurser.

Däremot kommer medborgarskolan självt att anordna sin nästa kurs först i början av år 1926.

E. W—r.

Rätten att vara gift

Rätten att vara gift tillkommer icke utan vidare den förvärvsarbetande kvinnan. Det är samma sak i alla länder — man vill helst mota ut den gifta kvinnan från det betalda arbete hon innehar. I mycket hög grad beror detta på de tryckta tiderna och överbefolkningen inom de olika yrkena.

Nyligen har en gift lärarinna, som motvitt sitt avsked av skolstyrelsen i en liten engelsk stad, på grund av att hennes man ansågs ha råd att försörja henne själv, dragit sitt fall inför domstol och vunnit mot skolstyrelsen.

Staden i fråga hade en uppfostringskommitté, som beslöt att utrota de gifta lärarinnorna ur skolorna. De voro 17 stycken. Det gjordes en noggrann undersökning, de fingo göra reda för mannens inkomster, för hur de ordnat skötseln av sina hem o. s. v. Sedan beslöt skolstyrelsen att de, vilkas män icke kunde försörja dem, skulle få stanna, de övriga och bland dem hon, som gick till domstol, avskedades. Hennes man hade nämligen 4 £ i veckan, vilket ansågs nog för båda. Förgäves påvisade hon, att hennes mor bodde i hemmet och skötte huset, varför hon var fullkomligt fri att ägna sig åt sitt skolarbete. Då inte detta hjälpte, vände hon sig till rätten, som förklarade, att hon blivit avskedad av skäl, som inte borde få göra sig gällande vid bedömandet av hennes lämplighet. Skolöverstyrelsen hade att rätta sig efter, hur hon skötte sin plats, och när ingenting fanns att anmärka på den saken, borde hon icke få avskedas.

Det skulle vara intressant att veta, var de ogifta lärarinnorna stå i denna fråga. Det kan nog se ut, om saken ses endast ur egoistisk privat synpunkt som om det vore bra att bli av med de gifta. Befordran går fortare då. Men å andra sidan: giftermål kan hända den bästa och mest befästa och då står hon själv inför samma öde. Vilket säkerligen då icke förefaller henne så rättvist eller lätt att bära.

Fastighets A.-B. Mälarhöjden

Kontor: Slussplan 9
Stockholm
Tel. 310 19, Norr 188 16 samt Mälarh. 77

Det bästa smäbrödet och kaffebrödet köper man i
Majas Hembageri
Bergsgatan 36, Stockholm - Tel. Kungsh. 54 68
Grahmsbröd och Wäfflor
10 proc. påbröd lämnas.

Medicinsk och Elektrisk

Hår- och Ansiktsbehandling
Bortt. av värtor, bruna fläckar, liktorner, gen. hårväxt m. m. Behandling med Violetta strålar
Manicure. Pedicure för damer och herrar.
HILDA JONSON
GÖTGATAN 18. Tel. Sö. 332 99. STOCKHOLM.

Stockholms Nya Begravningsbyrå

Söder 127 58 Hornsg. 36. Söder 127 58
Stockholm.
Mitt för Maria kyrka.
Inneh. Anna Pettersson, mångårig förest. för Klockarebolagets Begravningsbyrå. Balsameringar utf. Ombud för Sv. Eldbegängelseföreningen. Billigaste priser. Uppdrag från landsorten utföres omgående.

Prisnedsättning i Sturebadet

tisdag, torsdag, lördag, damer: måndag, onsdag, fredag, vuxna 75 öre, ungdom 40 öre, lördag för alla 60 öre. Karbad i olika pris-lägen från 3 kr. till 90 öre. Turk och bastu yppersta medel för smärt figur och fin hy. Damturk tisdag.

Herr- och Dambastu kr. 1.50, med kupongrabatt kr. 1.20. Turkiskt bad 2.50, 5 bad 10 kr. Simbastu, herrar: 2.50, 5 bad 10 kr. Karbad i olika pris-lägen från 3 kr. till 90 öre. Turk och bastu yppersta medel för smärt figur och fin hy. Damturk tisdag.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA

BANK

Resekreditiv

Homöopatens upprättelse

En av den tyska vetenskapens stora män, professor August Bier i Berlin har utgivit en liten broschyr med titeln: *Hur vi skola ställa oss till homöopatien?* Professor Bier är en framstående kirurg, hans namn är knutet vid flera behandlingsmetoder, som vunnit burskap inom medicinen.

De kan vara av intresse att taga del av Biers uttalanden om homöopatien just nu, då svenska läkarekårens spetsar sätta i gång med en storstilad agitation mot kvacksalvarna, dit de i första hand torderäkna homöopaterna.

Det är icke i alla land som ett absolut likhetstecken sättes mellan kvacksalvare och homöopater, framför allt icke i England och Amerika. Professor Bier tar upp frågan till debatt om verkliga den härskande medicinska skolans åsikt, till vilken han själv hittills bekant sig, är berättigad. Den nämligen, att all homöopati är ovetenskaplig humbug, som en hederlig läkare ej kan befatta sig med.

I fem år tyckes Bier ha sysselsatt sig med närmare studium av homöopatien. Därefter har han rent ut och ärligt sagt sin mening, att det icke går an att betrakta homöopatiska läkemedlen utöver över en bog som svindlare och ovetenskapliga fuskare. Han säger ut sin mening, trots att han vet att han kommer in i ett verkligt getingbo och blir betraktad som en förrädare mot sin vetenskap. Han råder sina kolleger att, innan de fördöma homöopatien, studera densamma och pröva några av dess behandlingsmetoder. Man måste då, anser han, komma till den uppfattningen, att det finns en kärna i homöopatien, som är användbar, och att de allopatiska läkarna ha åtskilligt att lära även av homöopatien. Bier beklagar, att han ej trettio år tidigare kommit i kontakt med homöopatien, han skulle då ha kunnat spara mycket arbete och många misstag. Han hade då fortare kommit fram till sina behandlingsmetoder, som han funnit ha stor frändskap med homöopatien.

Homöopatens hörnsten är den gamla Hippokratiska likhetsregeln: lika botas med lika. *Similia similibus curantur.* Homöopatens grundare Hahnemann, tillämpade denna regel icke endast i fråga om läkemedel. Till de homöopatiska metoderna räknade han även skyddssympning mot koppor, frostskaadors behandling med snö, brännskadors med hetta (varm olja).

Inflammationstillstånd behandlades före Bier enligt Galéni tes contrariis med sin motsats — kyla och avledande medel, de s. k. derivantia. Bier tvärtom ökar blodöfverfyllnaden genom sin stasbinda, som mekaniskt hindrar cirkulationen. Detta sker genom att man snör åt extremiteten i närheten av leden med en ganska bred gummibinda.

Är icke det similia similibus?

Hela den s. k. retmedelsterapien, varigenom man i läkande syfte framkallar feber och inflammation vid kroniska inflammationer, vilar också på likhetsprincipen och är, anser Bier, en sorts homöopati i Hahnemanns mening såsom hetluftsmetoden mot ledgångssjukdomar och inympning av äggviteämnen av för kroppen främmande art såsom blod eller mjölkinsprutningar.

Bier genomgår därefter sina olika behandlingsmetoder och påvisar deras principiella likheter med homöopatens grundsats. Han kommer därmed in på dosernas storlek eller rättare sagt deras litenhet. Han fram-

håller vidare homöopatens andra grundregel: a) att läkemedlen måste först prövas på friska människor för att deras verkningar skola bedömas, b) att sjuka reagera starkare än friska för en viss mängd medicin.

En av Biers lärjungar har visat, att den giktstjuke reagerar för en kvantitet myrsyra som är 250,000 gånger mindre än den, som en frisk behöver för att samma reaktion skall utlösas. Då man vid en kronisk sjukdom ej önskar några häftiga reaktioner, och den sjuka kroppsdelens känslighet är så mycket större, så följer, att man mer och mer slår in på de små doserna och sålunda oavsiktligt nalkas homöopatien.

Bier påminner om, att det är användandet av de oerhört små doserna, som brukar utgöra förnämsta beviset för homöopatens humbugsmässighet. Men detta är icke i och för sig beroende på någon fundamentalsats hos homöopatien. Hahnemanns första arbete omnämner ej de små doserna, de kommo först senare.

Som exempel på sin sats, att man bör pröva, innan man fördömer, tar Bier fram svavlet. Som invärtesmedel har det spelat en stor roll bland läkemedlen men numera användes det uteslutande av homöopaterna. Bier har använt svavel i små doser mot en envis sjukdom (furunkulos) bestående av små bobbor, som ideligen komma igen. Han får goda resultat, förminskar dosen ända till den s. k. sjätte potensen och får lika goda resultat. Ett hundradels milligram jodsvavel, utportionerat på 100 gånger är tillräcklig dos!

De efter längre operationer ofta uppkommande lungkatarrerna med lunginflammation, som framkallas av etermarkosen, behandlar han med eter i små doser. Också med utmärkt resultat.

Alltså är det något med homöopatien, säger han. Den behöver därför ej vara hela sanningen. Men varför vilja icke de olika skolornas målsmän försöka förstå varandra i stället för att förakta och bekämpa varandra? Det omätliga hat och förakt, som nu råder, försvarar varje närmande och varje medling.

Det största hindret för ett närmande anser han vara, att en här av kvacksalvare, fuskare och därav döja sig under homöopatens skyddande förklädning. Men man kommer icke tillrätt med dessa genom ett generellt fördömande även av de vetenskapligt arbetande homöopaterna.

Tag upp och erkänn det goda, som finns i homöopatien, så förlorar den sin dragningskraft på fuskarna, det är Biers ord.

Medicinska vetenskapen har plats för likhetsregeln liksom för motsatsbehandlingen. Ingendera bör lova för mycket på den andres bekostnad. Ingendera riktningen har monopol på sanningen.

Det ligger kanske något i professor Biers ord!
X-Ray.

BANDAGER

Bräckband, maggördlar, gummistrumpor, rygghällare, konstgjorda armar och ben, benbindor m. m.

Besök vår välförsedda bandageavdelning, som står under kontroll av Dr S. Hybbinette.

Kirurgiska Instrument
Fabriks A.-B.
KIFA
Regeringsgat. 31. Tel.: N. 286

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating a bandage or garment.

Illustration of a woman in a corset, likely demonstrating

Skola vi slå oss till ro med att vi ingenting förmå eller böra vi samarbeta? I senare fallet, bör arbetet begränsa sig till en förening för barnens skydd eller utvidgas till "Enhetsfronten"?

Göteborg i augusti 1925.

Tinni Sterner.

Tidevarvet ger gärna offentlighet åt dessa förslag, som bottnar i medkänsla för de värnlösa och olyckliga. Emellertid tillåta vi oss att erinra om, att de nya barnavårdsåtgärderna, som trädde i kraft den 1 jan. 1926, i hög grad utvidga barnavårdsnämndernas befogenhet. Därmed är en åklagare given mot alla som församma barnens bästa eller förbryta sig mot dem.

Barnavårdsnämnder eller deras ersättning genom en utvidgad fattigvårdsnämnd, skola finnas i alla kommuner. Val till dessa nämnder sker redan nu i höst och arbetsplaner uppläggas. Det är därför lämpligt att alla som intressera sig för samhällets barn tillsyn, närmast ägna sig åt att se till hur dessa nämnder sammansätts och hur de planlägga arbetet.

Det blir nu barnavårdsnämndernas rätt och plikt att se upp med alla fall av grymhet och vanvård och att ta upp och undersöka de fall, som anmälas till dem.

Barnen stå under barnavårdsnämndens skydd upp till 16 år. Vanartade stå under nämnden upp till 18 år.

Gäller det försunliga föräldrar eller fosterföräldrar kan nämnden ta barnen från dem och förflytta dem till ett lämpligare hem. Gäller det barn på anstalter har nämnden också rätt att göra undersökning och ingripa. Dit höra även barn som tillförläpna av kroppss- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte, behöva samhällsvård. Att sådana barn icke genom sin olycka bli utsatta för misshandel, blir nämndens plikt att tillse.

Vi ha alltså lagarna, men vad det gäller är nu att de förvandlas i levande verklighet. Ett verktyg är tillskapat. Men en skicklig hand måste föra det, en klok hjärna planlägga arbetet och ett hjärta, som aldrig förtrotas, driva hjärnan och handen.

Den enskilde kan göra mycket. Alla, som icke kunna uthärda att barn få lida och bli knäckta för livet, även barn dem de icke se, må de nu var på sitt håll ta upp arbetet.

ABANO

Badhotellet "Trieste", Abano, (Padova), Italien, Termalbad, inpackningar med vulkanisk, radioaktivt svavelslamm från den heta källan "Trieste". Konstant temp. 84 + C. En Abano-kur, berömd sedan romaretiden, rek. av många läkare mot: Akut reumatism, kronisk ledgångsreumatism, kronisk reum. som följd av infektion o. s. v. Ämnesomsättningssjukdomar, olika nervlidanden m. m.

Helpension 35—45 lire pr dag. Prospekt och kurtaxa på begäran omgående.

Direktion des Stabilemento
Hôtel Trieste. ABANO. (PADOVA)
Italien.

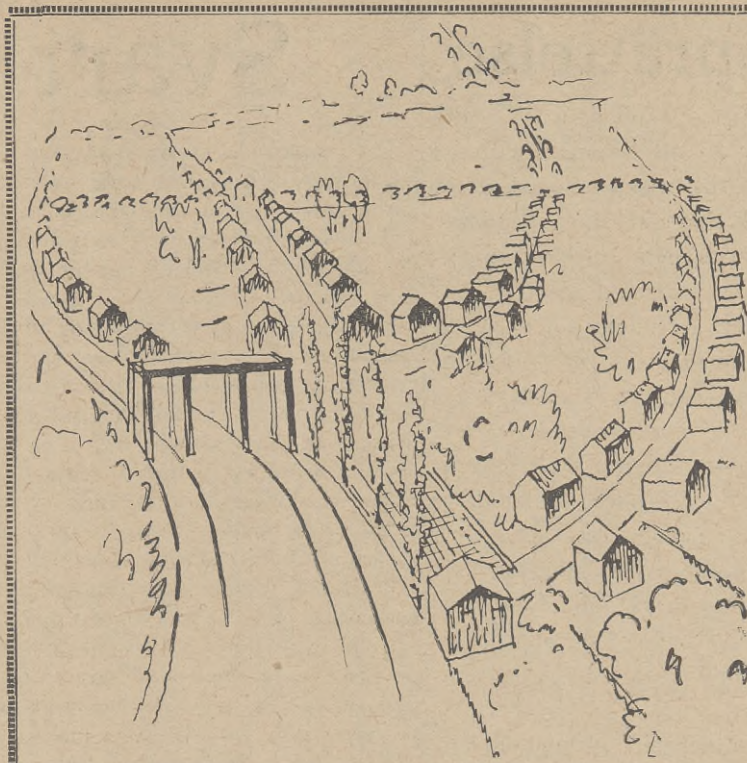
Ett konstnärsöde

Forts. fr. 1:sta sid.

kvinnor. Hon stegrade sig för piskrappet och ställde blott kraven på sig själv ännu högre. Snart träffades hon av ett nytt slag, av annan art men med samma verkan. Hennes far hade länge haft ekonomiska svårigheter, och 1903 gick det därhän, att fädernegården Eikeberg måste säljas. Ragnhild Jölsen gjorde uppror. En trädgårdsmästare, som kom för att ordna trädgården för den nye ägaren, skrämde hon på flykt genom att helt enkelt förbjuda honom att röra dess träd och buskar, av vilka var och en hade sin särskilda historia. Hon flydde till skogs för att icke frestas att sätta eld på gården, hellre än att den skulle falla i främlingars händer. Slutligen fick hon utlösning för sin upproriska och förtvivlade stämning genom att skriva boken Rikka Gan, en vild och hård bok om den gamla Gansläkten, som står inför nödvändigheten att gå från sin gård men räddas därifrån genom den unga Rikka Gan, som ger sig själv åt den rike Mattias Aga. Hon hatar honom och förvandlas själv till en ond och hatfull människa, som sprider död och fördöelse omkring sig. Slutligen finner hon själv döden på sjön en stormnatt. Denna bok, som med all sin skrämmande, elementära vildhet förband en tydlig strävan till konstnärlig helhetsverkan; imponerade på tidningskritiken. En recensent antydde egendomligt nog, att boken gav honom uttryck av en Rodinskulptur. Det är egendomligt därför, att Ragnhild Jölsen verkligen sökte en skulptural form för sin obändiga fantasi och sin våldsamma lidelse. När orden icke ville tjäna henne, grep hon till leran och sysslade ofta med modellering. Betecknande nog äro hennes flesta skulpturer reliefer, liksom i hennes tidigare diktverk gestalterna ej fullt kunna lösa sig från bakgrunden. Sedan Ragnhild Jölsen fallit till ro efter den våldsamma kraftanspanningen i Rikka Gan, skrev hon den stillsamare romanen Fernanda Mona, som också skildrar en medlem av släkten Gan. Men Fernanda är vekare än Rikka. Hon lämnar självmant fädernegården i stället för att kämpa om den men har sedan ingen riktig livskraft. När alla hennes drömmar brutit, tar hon sitt liv, stilla och utan klagan. Skottet, lösryckt från stammen, måste dö.

Efter böckerna om Gansläkten hade Ragnhild Jölsen tänkt att gripa sig an med det verk, som hon bar inom sig. Den röde höst, verket, som skulle ge uttryck åt det centrala i hennes liv och dröm. Men i stället trängde sig fram ett verk av helt annan karaktär, Hollases krönika, där hon, utgående från gamla bygdesägner, tecknar bilden av den onde Hollas, ett slags Sintramsgestalt, utförd med ett vildare och hetare temperament än Selma Lagerlöfs. Det vilar en renässansdoft av lössläppt kraft över detta verk om ondskan i människogestalt. För att ge den psykologiska förklaringen till att denna bild trängde sig fram i stället för det verk, hon längtade att skapa, väver hon in i skildringen bilden av Angelica, den unga flickan, som vill måla en bild av det skönaste, av den älskade, men under Hollas' mystiska inflytande omedvetet målar en djävulsbild. "Vi mena den vi älska och teckna den vi förakta. Vi tänka på den vi älska och tala om den vi förbanna. Vi drömma om den vi älska och skriva om den, vi avsky. Vi fly för den vi älska och tillhöra den vi hata."

Efter fullbordandet av Hollaskrönikan reste Ragnhild Jölsen, som nu förlorat båda sina föräldrar, till Italien.

Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening

har sitt kontor: Brunkebergstorg 13, 1 tr.

Tel.: Norr 5440, Norr 5441, Norr 5442.
Kontorstid: 10—7, lördagar 10—2.

A föreningens
Sparkasseavdelning
mottages penningmedel, som förräntas med 6 procent.

Föreningen arbetar med Statens och Stockholms stads stöd.

Hyresgäststaden i Enskede växer

dagligen och intresset för de nya villor, som timras därute, är stort. Vad är det då som bjudes?

En 3-rums villa

kostar i årlig avgift 1,540 kr. I denna avgift ingår ränta, skatter, amortering och tomtavgift. *Insatsbeloppet* för samma villa är 2000 kronor.

2 rum och kök

i våra s. k. dubbelhus betingade en årlig kostnad av 1,140 kronor och ett insatsbelopp av 1,500 kronor.

Både villor och lägenheter

äro försedda med badrum, värmeledning, w. c., gasspis m. m.

Själobbyggare

erhålla hjälp till läne- och materialfrågornas ordnande.

VISNING AV OMRÅDET

äger rum varje lördag kl. 3—5 e. m. och söndag kl. 11 f. m. Tag spåravn till Enskede.

Där ville hon skapa sitt stora verk, Den röde höst. Hon drömde om att bo ute på den romerska campagnan, där feberdunsterna äro som farligast, för att inför dödens ansikte skapa det högsta, det oförgångliga. Men när hon i juli 1907 återvände till Norge, var Den röde höst fortfarande oskriven. I stället hade hon *levat* därnere, med en intensitet, som egentligen vida översteg hennes krafter. När hon efter hemkomsten något hämtat sig och aspträden började flamma mot höst, ville hon skriva sin röda bok. Men åter trängde sig andra bilder fram. Vistelsen i en främmande miljö hade på ett egendomligt sätt kommit scener från hembygden att stiga fram ur barndomsminnenas ljusdunkel. Nu skrev hon "Brukshistorier", en serie bilder från Eikeberg under hennes barndomsår. Nu lyckades hon att få gestalterna att stiga levande och övertygande fram, och nu hade hon i ett slag funnit sin stil. Det stormande lyriskt-patetiska bullrade icke längre, men den enklare, knappare formen skälvede stundom som den strama huden över ett ansikte, som speglar själens alla rörelser. Här uppenbarade hon även rikare än förut sin humor och sin dramatiska kraft. Med ett ord — hon hade nätt fram. Hon kände, hur det gick lätt att skriva, att skapa. Hon jublade: "Nu skall mitt livsverk börja." Då kom döden. Den 28 januari 1908 på aftonen tog hon som vanligt ett sömnmedel för att få ro för sin hjärnas hetsjakt. Strax efter segnade hon ned och döden inträdde. Hon hade undergrävt sin hälsa genom att använda för mycket stimulantia,

vid Dålig Matlust

IDOZAN

Rådfråga Eder läkare. Fås å alla apotek.

när hon satt om nätterna och skrev och hetsade sig själv för att nå det högsta. Som en för hårt spänd sträng brast hennes liv. Hon berättar i ett brev från Italien, att hon där i en kyrka såg en katolsk präst, gripen av flänmande extas, råta sig upp som om han ville sträcka sig mot det ouppnåeliga, och i nästa ögonblick störta död till marken. I den stunden såg hon en bild av sitt eget öde.

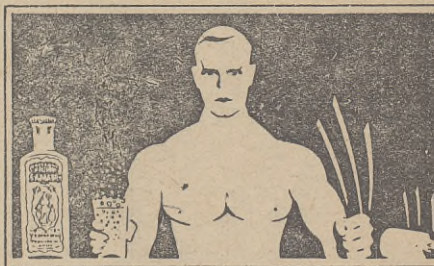
Det för hårt spända, det feberaktigt heta och blossande ger hennes författarskap stundom ett sjukligt drag. Men hennes känslighet och visionära synkraft äro framförallt yttringar av ett sållsint intensivt konstnärstemperament. Hon kände smärtan och glädjen rinna som eld genom varje åder i sin kropp. Hon berusade sig själv med sina syners och sin fantasi flammmande och förtärande brygd. En sådan natur som hennes är i allmänhet för självupptagen för att se mer än sig själv, sitt problem. Hon stod också tämligen utanför sin tids sociala strömningar, men det finns ett och annat, som vittnar om att hon stundom kunnat känna sig som kvinna i kvinnornas stora kämpande skara. Angelica i Hollaskrönikan beder, sedan hennes dröm om egen lycka brutit, om kraft att få verka bland sina systar, hjälpa dem ut ur nedärd livegenskap i tankar och känslor, hjälpa dem att bli "som leoparden, så fria och franka, så smidiga och starka, i världens stora människoskog." I en och annan iakttagelse tränger hon djupt in mot de för alla kvinnor gemensamma erfarenheterna, så t. ex. när hon redan i sin första bok säger: "Vad vi ge av vårt hjärteblod, vi kvinnor, till en man eller ett barn. Mannen stoltserar över det — barnet lever av det. Och en dag mister vi allt, då de draga bort från oss, mannen, styrkt i tron på sig själv, barnet, styrkt på

vägen mot livet. Och en annan kvinna får, vad den första gav. Ah, den eviga omsättningen av kvinnors hjärteblod till kvinnor genom män."

När Ragnhild Jölsen dog, skrev Kinck om henne några ord: "Hon var innerst inne öm och mild. Och vi som träffade henne blott i förbigående, vi minnas den underligt sköra klangen i hennes röst, denna skälvande underton, som endast eldsjälur äga — alltid på gränsen av det brutna. Den rösten minner om ejderns rop långt ute vid holmarna under stilla soliga dagar. Den sköra, bristande rösten minnas vi."

Ur Den röde höst, boken, som aldrig blev skriven, skulle också den rösten ha ljudit.

Emy Ek.

Fruktsalt-Samarin

och ingenting annat! Ett par glas dagligen befordrar hälsan, den utför en invärtes rengöring, avlägsnar från kroppen oöjliga ämnen, utvider den skadliga urinsyran, samt rensar och uppfriskar blodet, det sätter Er i god form.

Pris per 1/2 flaska Kr. 2:50.
Säljes å apotek, hos drogh. m. fl.
Cederroths Tekn. Fabrik
Stockholm

(56)

Getingen

ROMAN

av

E. L. VOYNICH

(Forts.)

Någonsin gjort honom orätt! Getingen förde handen mot sin strupe.

— Jag måste erinra ers eminens om Shakespeare, sade han med ett litet skratt. »Åsynen av en prästrock kommer mig att skära tänderna».

— Å, om det bara är det. — Montanelli ryckte på axlarna med en likgiltig gest. — Men, tillade han, att skymfa är en sak, och att förvrida fakta är en annan. När ni fastslog att jag stod i någon slags gemenskap med den anonyme skriftställaren, begick ni ett misstag. Ännu i denna dag svävar jag i okunnighet om hans namn.

Getingen lade huvudet på sned, betraktade kardinalen ett ögonblick och brast sedan ut i skratt.

— O, heliga enfald! utbrast han.

Har ni aldrig gissat det? Kände ni inte igen bockfoten?

Montanelli reste sig upp.

— Skall jag med detta förstå att ni skrev de polemiska artiklarna både för och emot?

— Jag vet att det var nedrigt, svarade Getingen och såg upp med sina oskyldiga, blå ögon, men ni svalde det som man sväljer ett ostron. Det var mycket orätt, men Herre Gud vad det var lustigt!

Montanelli bet sig i läppen och satte sig åter ned. Han förstod att Getingen försökte få honom att förlora självbehärskningen och att det verkligen fanns orsak till guvernörens ursinne.

— Vi skall inte tala om den saken vidare, sade han lugnt. Varför jag önskade ett samtal med er var av denna orsak: Min egenskap av kardinal berättigar mig till att lägga mitt ord i vägskålen när det gäller ert väl eller ve. — Ett sådant privilegium skulle jag aldrig begagna mig av annat än om jag kan förhindra onödigt våld. Jag skickade bud efter er för att höra om

ni hade något att beklaga er över och för att kunna bedöma vad slags människa ni är.

— Jag har ingenting att beklaga mig över, ers eminens. Jag är inte en skolpojke som väntar att regeringen skall klappa mig på huvudet därför att jag smuglat vapen över gränsen. Det är endast naturligt att den försöker mätta så hårt den kan. Vad mitt människovärde beträffar, så har ni en gång mottagit en romantisk beaktelse om mina synder. Räckert inte det, eller skall jag börja på nytt?

— Jag förstår er inte, sade Montanelli kallt.

— Ers eminens har säkerligen inte glömt Diego, den gamle pilgrimen? Han förvandlade plötsligt rösten och jämrade: Jag är en eländig syndare. Montanelli bröt av pennan som han höll i handen.

— Detta är för mycket, sade han. Signor Rivarez, ni har handlat mot mig så som man inte handlar mot sin värsta fiende. Ni har stulit er in i mina privata sorgor och haft en medmänniskas lidande till spott och spe-

Ännu en gång frågar jag er: har jag gjort er någon orätt? Och om inte, varför har ni så hjärtlöst hänat mig?

Getingen såg upp med ett av sina kyliga, oförklarliga leenden.

— Det roade mig, ers eminens. Ni tog det så högtidligt, det påminde mig en liten smula om en cirkusföreställning.

— Ni kan föra ut fången, sade han när vakten kom.

Sedan de gått, satt han vid bordet, darrande av harm och började gå igenom de rapporter som blivit honom tillsända från prästerna i församlingarna. Men plötsligt sköt han ifrån sig papperen, lutade sig mot bordet och dolde ansiktet i sina händer. Getingen tycktes ha lämnat sin egen skugga kvar i rummet, och Montanelli satt darrande av fruktan. Det var en fantasi av hans överretade nerver, men han greps av en oresonlig fasa för detta skuggfantom — han såg för sig den sårade handen, den grymma, leende munnen och ögonen, djupa som havsvatten.

Han skakade av sig dessa fantasier,

och återtog sitt arbete, men på kvällen, när han trädde över tröskeln till sitt sovrum, stannade han med en ilning av skräck. Han återhämtade sig genast och knäböjde framför krucifixet. Men han låg vaken hela natten.

IV.

Montanellis vrede gjorde honom inte glömsk av sitt löfte. Han protesterade så energiskt mot det sätt på vilket Getingen blivit behandlad, att den olycklige guvernören lät fången gå lös och ledig i sin cell.

— Hur kan jag veta, sade han till adjutanten, vad hans eminens härnäst kommer att opponera sig emot. Om han betraktar ett par handklovar som grymhet, kommer han härnäst att opponera sig mot järngaller för fönstren eller också vill han att jag skall föda Rivarez med ostron och tryffel. I min ungdom var missdådare missdådare och behandlades i enlighet därmed, och en förrådare var inte bättre än en tjuv. Men nu är det modernt att vara upprorisk.